

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINIEVA ULICA 8. — TELEFON: SI-22, SI-23, SI-24, SI-25 in SI-26. — Izdaja vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 6.— L, za inozemstvo: 15.20 L.
IZKLJUCNO ZASTOPSTVO za oglase in Kraljevine Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Le forze nemiche ripiegano

L'aviazione germanica ha bombardato di giorno e di notte l'isola di Malta

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 2 gennaio 1942 il seguente bollettino di guerra n. 579:

Nessun avvenimento di rilievo sul fronte di Agedabia.

Reparti dell'arma aerea hanno attaccato con successo le forze nemiche che, battute nei giorni precedenti ripiegavano verso nord-est.

Proseguono violenti i combattimenti intorno a Bardia. Una squadra navale nemica ha rinnovato azioni di bombardamento contro la piazzaforte.

Tiri di artiglieria nella zona di Sollum-Halifay.

Un nostro cacciatore levatosi su allarme nel cielo di Tripoli ha abbattuto due apparecchi del tipo »Beaufighter». Due altri velivoli avversari colpiti dalle artiglierie contraeree sono precipitati al suolo ad est di Agedabia.

In seguito ad incursioni nemiche, sono segnalati danni ad alcuni edifici di Misurata e Mellaha (Tripoli); due vittime tra la popolazione.

Formazioni dell'aviazione germanica hanno bombardato di giorno e di notte l'Isola di Malta. Sono stati osservati incendi ed esplosioni.

Sovražne sile na umiku

Nemško letalstvo je bombardiralo podnevi in ponoči otok Malta

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 2. januarja naslednje 579. vojno poročilo:

Nobenega omembre vrednega dogodka na bojišču pri Agedabiji.

Oddelek letalstva so z uspehom napadli sovražne sile, ki so se po porazih prejšnjih dni pomikale proti severovzhodu.

Okrug Bardije se srdite borbe nadaljujejo. Sovražna pomorska eskadra je ponovno obstrejala trdnjava. Topniški streljanje na področju pri Sollum in Halfaji.

Neki naš lovec, ki se je na alarm dvignil nad Tripolis, je sestrelil dve letali tipa Beaufighter, dve drugi sovražni letali, ki ju je zadele protiletalsko topništvo, sta strmoglavili na tla vzhodno od Agedabija.

Ugotovljena je bila skoda na nekaterih poslopijih v Misurati in Melahi v Tripolitaniji, povzročena pri sovražnih napadih. Med prebivalstvom sta bili dve smrtni žrtvi.

Oddelek nemških letal so podnevi in ponoči bombardirali otok Malta. Opaziti je bilo požare in eksplozije.

Bilanca Italije za leto 1941

Vsi angleški poskusi, da bi pritisnili Italijo, so se izjavili

Monakovo, 3. jan. s. »Münchner Neuste Nachrichten« podarjuje v dopislu iz Rima glede borbe Italije v preteklem letu, da je Anglia od leta 1940 uporabila vse sile in svoje ogromne rezerve, da bi skušala premagati Italijo in odveti Nemčiji njene zaveznika. Angleški poskusi pa so se popolnoma izjavili. Kmalu po Ducevem govoru dne 23. februarja se je pricela ofenziva v Libiji in Anglezi so bili pregnani ostanek Egipta. S slednimi zmagami na Balkanu si je Italija prvič po nesrečah beneške republike pridobila popolno kontrolo nad Jadranskim morjem. S tem je Jadransko morje postal popolnoma italijansko. Za razširjenjem svojega vpliva nad Hrvatsko in z uvrstitev Grške v italijanski življenjski prostor je Italija naredila korak naprej k hotenemu gospodovanju nad Sredozemljem. V preteklem letu je postal italijansko-nemško sodelovanje že tenejše ne samo v vojaškem pogledu temveč tudi v gospodarskem. Ustvarjeni so bili pogoj za enotno gospodarstvo med obema narodoma, s čimer so bili zajamčeni obema državama osti za vojno neobhodno potrebeni protizvodi. List podarjuje ob koncu, da kaže vsa Italija lice naroda, ki bije trdo boj.

Sofija, 3. jan. s. »Danes piše o težki načini Italije v Sredozemlju in objavlja dopis iz Rima, v katerem se podauro, kako je Anglia zbrala vse svoje sile v Sredozemlju, da bi potolčila Italijo. Računi pa so bili prekrizani z italijanskimi vojaki in orodjem v zlasti z borbenim duhom Italije, ki se zoperstavlja angleškim silam, čeprav so številneje in sijajno opremljene z orožjem. Italija veže v Sredozemlju večji del angleških sil in omogoča tako silam trojne pakte, da tolenco Anglijo na drugih frontah. Večlastna načina Italije mora biti cenjena na vsem svetu.» Zgoraj piše v uvodniku, da hoče Anđelija nadzorovati pomorske poti v vseh ožinah in v vojni loditi sovražne sile, da bi jih posamezno porazile. V tej vojni se je zredilo prvič v angleški zgodovini, da so deleno angleške sile ter doživljajo povsod poraze. Pomorski položaj Angležev je skrajno kritičen.

Uspehi na vzhodu

Rim, 3. jan. s. Te dni je poteklo 5 mesecev, od kar je naš ekspediciski zbor v Rusiji stopil v borbbo ob strani nemških in zavezniških edinic, ki se bore proti boljševiškim silam na vzhodnih frontah. Nudi se prilika za sestavo bilance delovanja naših čet na tem bojišču.

Ob koncu julija je ekspediciski zbor odšel z zbirališča ter se je napotil na sovražno ozemlje. Prehoditi je moral do danes okrog 2.000 km in dostikrat pa zaredi teče popolne neuporabnosti cest. Dne 11. in 12. avgusta je neki polk divizije »Passubio« prvi prišel v stik s sovražnikom ob reki Bug in sovražnik je bil potolčen pri Jasni Poljanji. Naša divizija so nato posredno prodiral proti Dnjepru, kjer je prislo do prve organične akcije vsega naslednjega divizijskega zborna. V zadnjem tednu septembra se je divizija »Passubio« borila ob reki Ortol, da bi utrdila neko mostišče pri Zaripšanki. Skoraj istočasno je divizija »Torino« z istim namenom delovala pri mostišču na Dnepru nasproti Dnjepropetrovškega in 30. septembra se je zvedel v loku Dnjepra in Oriola klešči manever naših edinic. Ob tej prilikli so naše edinice zajete v velikem žepu znotolne sovražne sile, katere so deloma uničile, preostale pa prislike k predaji. Zajele so tudi ves vojni material. V prvih dneh oktobra so naše čete prodirale proti vzhodu in zasedlevali Sovjeti, ki so se umikali in 10. ter 11. oktobra so naše čete Sovjeti zopet porazile v bitki pri Pavlogradu. Zavzeli so to važno železniško križišče ter prekoracle deželno črto, ki jo je sovražnik organiziral.

Zajeli smo 16.700 ujetnikov in najbrž jih je še več, kajti prav toliko so imeli Sovjeti mrtvih in ranjenih v spopadih z našimi četami. Obilenj je bil vojni plen, in sicer v glavnem 16. topov, 13 možnarjev, 110 strojnih pušk, 400 avtomatičnih pušk, okrog pet tisoč pušk, 60 motornih vozil in več sto drugih transportnih sredstev. 52 letal je bilo z gotovostjo sestreljenih in 20 nadaljnji letal je verjetno doživeljalo isto usodo. Kakor smo rekli, so ob pričetku leta 1942 naše čete okrog 2000 km od izhodiščnih oporišč globoko v središču sovjetskega ozemlja. Čete so ponosne na dosežene zmage in imajo vero v prihajajoči. Kljub velik oddaljenosti in težavnim oskrbovalnim razmeram razpolaga ekspediciski zbor z vsemi sredstvi, ki so potrebna za borbo s trdovratnim silam in s hudo rusko zimo.

Imenovanje v Stranki

Rim, 3. jan. s. Duce je na predlog Tainika Stranke imenoval ministra za narodno vzgojo, fašista Giuseppe Bottaija za člana nacionalnega direktorja Stranke. Na predlog Tainika Stranke je Duce potrdil imenovanje fašista Andrea Ippolita bivšega podstajnika GUFA v funkciji člana direktorja PNF.

Uradni list objavlja zakon, ki je stopil včeraj v veljavo in s katerim se sankcionira obvezna preventivna posvetovanja Stranke pri imenovanju in razrešitvah, ki so v interesu javnosti in politične važnosti.

Podaljšanje božičnih počitnic

Rim, 3. jan. s. Ministrstvo za vzgojo poroča, da se uredba o podaljšanju počitnic do 19. t. m. nanaša na vse zavode in šole in torej tudi na univerze ter na umetnostne zavode,

MANILA JE KAPITULIRALA

Včeraj popoldne so japonske čete vkorakale v prestolnico Filipinov

Salgon, 3. jan. s. Radijsko poročilo japonske vojnega ministrstva naznana

padec Manille.

Rim, 3. jan. s. Angleška poluradna agencija poroča v nekem poročilu iz Washingtona, da je Manila padla 18. dan po prvenem izkrcanju japonskih čet v zalivu Lingajen. Ameriški pomorski krogi ne skušajo podcenjevati važnosti izgube Cavite, ki je pomorsko oporišče za podmornice in za ameriško mornarico v vzhodni Aziji. Gradnja tega pomorskega oporišča je stala 9 milijonov in pol dolarjev.

Rim, 3. jan. s. Ameriško vojno ministrstvo avstralske čete izkrcala v Jolou na otoku Sulu, ki spada k Filipinskim otokom.

Stockholm, 3. jan. s. Svenska agencija Bulls doznavata iz Sanghaja, da japonske čete znagnovito prodriajo na Malajskem polotoku in se zdaj nahajajo 100 km južno od Kvantuma ter da so prekoracle reko Pehange, ne da bi naletele na odpor.

Angleški poraz na Peraku

Tokio, 3. jan. s. Po vsteh z Malajsko fronto so utprele avstralske čete pod vodstvom generala Bennaea hud poraz na nemškem neimenovanem oporišču na Malajskem polotoku. Agencija Domej poroča v tej zvezi, da gre za mehanizirane oddelke 11. angleške divizije, ki je bila razpršena v predelu reke Perak. Ta poraz je za Angležem tembolj občuten, ker bi morale mehanizirane čete igrati prvo vlogo v južnem delu polotoka, kjer redne ceste omogočajo hitre pokrete motoriziranih sil.

Dve tretjini angleških čet na Malajih uničeni

Tokio, 3. jan. s. V borbah za Kuantan sta bili uničeni dve tretjini angleških sil na Malajskem polotoku. Zlasti hulo je bila prizadeta 11. angleška divizija, ki se je

nahajala na vzhodni obali polotoka. 9. divizija, ki je operirala južno od Ipoha, je izgubila skoraj 5.000 ljudi s škotskimi oddelek.

Potopljene ladje

Tokio, 3. jan. s. Imperialni glavni stan poroča, da je letalstvo vojske napadlo skupino sovražnih trgovskih ladij v Malajskih ožini. Potopljena je bila ladja s 3000 tonami. Streljavci so potopili motorni čoln in onesposobil za borbe tri čolne. Nad Malajskim polotokom je bilo sestreljeno tudi letalo tipa »Martine«.

Kitajska pomoč v Birni

Bangkok, 3. jan. s. Poročajo, da so na nujne pozive angleških oblasti čungkinške čete vkorakale v Birmanijo, da bi sodelovali pri obrambi dežele.

Boji na Kitajskem

Tokio, 3. jan. s. Iz pristojnega vira se doznavata, da so bile z novo japonsko ofenzivo proti čungkinškim silam v tednu od Božiča do Novega leta uničene 4 kitajske divizije, in sicer 40., 144., 147. in 148. divizija. Bliskovita japonska akcija je dosegla včeraj vrhunc v zavzetju Čangša, ki je važno središče in sedež poveljstva 9. vojnega okrožja Čangkajška.

Napačni računi

Churchillovi govorji v kanadski prestolnici znova razkrivajo prave namene Anglesasov

Rim, 3. jan. s. Oba govora, ki jih je imel predsednik angleške vlade Winston Churchill, prešinja brutalna rasna samozavest.

Na obedu, ki mu ga je priredil kanadski dominjon, je Churchill proglosil, da bodo narodi angleškega jezika središče sveta. Ta dogmatična izjava, ki jo je podal v svojem prvem govoru, uničuje vrednost vsega jengovega drugega govora v kanadskem parlamentu in vse običajne hinavščine trditve o dobrri volji Angleži, da se ne želi polasti v ozemlju drugih narodov.

Anglija lahko povsod mirno podaja takšne izjave, saj je že gospodarica bogastev na svetu. Proti temu so se uprili mladi narodi, ki tudi zase zahtevajo pravico, da smejo živeti, ne da bi bili anglosaški zlata. Govor v kanadskem parlamentu pa je prav dokaz angleške hinavščine.

Lisbona, 3. jan. s. Iz Washingtona poročajo, da je mornarsko ministrstvo sporočilo, da so bile severnoameriške sile evakuirane iz Cavitia.

Rim, 3. jan. s. Ameriško vojno ministrstvo poroča, da so 2. januarja ob 13. uri krajevnega časa japonske prednje strake vkorakale v Manilu.

Usoda Filipinov zapečatena

Stockholm, 3. jan. s. Tudi v Londonu in Washingtonu ne gojijo nobenih nad več gledete usode Filipinov po padcu Manile, kadar poroča londonski dopisnik lista »Allezandar«. V angleških vojaških krogih živuhne kritizirajo ameriško zaveznico ter izpraznile tudi pomorsko oporišče v malinskem zalihu.

Lisbona, 3. jan. s. Iz Washingtona poročajo, da je mornarsko ministrstvo sporočilo, da so bile severnoameriške sile evakuirane iz Cavitia.

Rim, 3. jan. s. Ameriško vojno ministrstvo poroča, da so 2. januarja ob 13. uri krajevnega časa japonske prednje strake vkorakale v Manilu.

Stockholm, 3. jan. s. Tudi v Londonu in Washingtonu ne gojijo nobenih nad več gledete usode Filipinov po padcu Manile, kadar poroča londonski dopisnik lista »Allezandar«. V angleških vojaških krogih živuhne kritizirajo ameriško zaveznico ter izpraznile tudi pomorsko oporišče v malinskem zalihu.

Stockholm, 3. jan. s. Tudi v Londonu in Washingtonu ne gojijo nobenih nad več gledete usode Filipinov po padcu Manile, kadar poroča londonski dopisnik lista »Allezandar«. V angleških vojaških krogih živuhne kritizirajo ameriško zaveznico ter izpraznile tudi pomorsko oporišče v malinskem zalihu.

Stockholm, 3. jan. s. Tudi v Londonu in Washingtonu ne gojijo nobenih nad več gledete usode Filipinov po padcu Manile, kadar poroča londonski dopisnik lista »Allezandar«. V angleških vojaških krogih živuhne kritizirajo ameriško zaveznico ter izpraznile tudi pomorsko oporišče v malinskem zalihu.

Stockholm, 3. jan. s. Tudi v Londonu in Washingtonu ne gojijo nobenih nad več gledete usode Filipinov po padcu Manile, kadar poroča londonski dopisnik lista »Allezandar«. V angleških vojaških krogih živuhne kritizirajo ameriško zaveznico ter izpraznile tudi pomorsko oporišče v malinskem zalihu.

Stockholm, 3. jan. s. Tudi v Londonu in Washingtonu ne gojijo nobenih nad več gledete usode Filipinov po padcu Manile, kadar poroča londonski dopisnik lista »Allezandar«. V angleških vojaških krogih živuhne kritizirajo ameriško zaveznico ter izpraznile tudi pomorsko oporišče v malinskem zalihu.

Stockholm, 3. jan. s. Tudi v Londonu in Washingtonu ne gojijo nobenih nad več gledete usode Filipinov po padcu Manile, kadar poroča londonski dopisnik lista »Allezandar«. V angleških vojaških krogih živuhne kritizirajo ameriško zaveznico ter izpraznile tudi pomors

0 življenju Ljubljana smo zvedeli

iz župnijskih matičnih knjiž naslednje zanimivosti — Precej porok, a male rojstev

37 porok — 28 rojstev

Ljubljana, 2. januarja.

O izumiranju bi lahko govorili tudi v stolni župniji; tudi tu število umrlih presega število rojstev. Na življenjsko bilanci župljanih stolne župnije nedvomno vpliva vsaj do neke mere, da je v nji mnogo samcev. Ta župnija ima izrazito moščanski značaj, z vsemi značilnostmi moščanskega prebivalstva. Zato je vsaj nekoliko razumljivo, da število porok v tej župniji presega število rojstev. Ko bi imeli pri rokah tudi točne številke, koliko vernikov je štela župnija v zadnjih letih, bi se nam najbrž ne pokazala razveseljiva slika. Umrljivost je večja od mortalitete. Lani je znašal prirast vsaj 2 prebivalca, letos pa je umrlo več župljanih kakor se jih je rodilo. Letos je bilo oklicanih 52 parov, vseh porok je pa bilo v stolnici 60. Dva domača para sta se poročila v drugi cerkvi. Iz drugih župnij je pa prišlo v stolnico k poroki 25 parov. Izmed domačinov, to se pravi, da vsaj eden izmed poročencev stanuje v stolni župniji, je bilo poročenih 35 parov; če računamo, da sta se dva para porodila drugije, je bilo torej 37 domačih porok. Ko bi bilo vsaj toliko rojstev! Tola rodilo se je le 28 otrok — po večini v bolnišnicah ali sanatoriju, doma sta bili le dve rojstev. Nezakonskih otrok je bilo 6, torej približno petina. Doma je umrlo 19 župljanih, v bolnišnicah 10, v Leonšču 2 in eden v Slajnarjevem domu. Razen tega so prepeljali še 10 umrlih iz drugih župnij. Umrlo je torej 32 župljanih, medtem ko se jih je rodilo samo 28. Tuberkulozo je v tej župniji žela bila kakor rak: zahtevala je 5 žrtv, medtem ko sta za rakom umrli samo 2 župljanih. Nenaravne smrti je umrlo 5 župljanih. Razveseljivo je vsaj, da ni umrli noben otrok. Najstarejši župljan je umrli 87 let star.

Predmestje krije primanjkljaj

Primanjkljaj, ki ga izkazuje prebivalstvo v svoji življenjskih bilanci sredi mest, pa krije mesto obroboje z mlajšim prebivalstvom, še bolj sveže krvi in večje življenjske sile. Povsod sicer niso zadovoljni s številom rojstev. Tako tožijo v viški župniji, da število rojstev nadzaduje leta za letom. Letos se je v viški župniji rodile 16 otrok manj kakor lani, kar je nedvomno že precej občutno nadzadovanje. Venlar so še vedno aktivni: skupaj se je rodilo 106 otrok (50 dečkov in 56 deklek), medtem ko je umrlo 72 župljanih (35 moških in 37 ženskih). Pritisk torej znaša 34 prebivalcev. To sicer ni mnogo, a je v primeru z nekatimeri drugimi župnijami vendar ugodno. Viška župnija je bila ustavljena leta 1909. in šteje okrog 8000 župljanih. Umrljivost v tej župniji je bila letos še pod povprečne umrljivosti ljubljanskega prebivalstva (lani 10.24 na 1000 prebivalcev), saj je znašala 9%. Nataliteta je pa precej višja od povprečja vsega ljubljanskogega prebivalstva v zadnjih letih: letos je znašala 13.25 na tisoč prebivalcev. Umrlo je 89 župljanih (lani 79), 53 moških in 36 ženskih. Najstarejša umrla župljana sta bila stara 84 let. V starosti na 80 let so umrli še trije. Skupaj je bilo 114 porok, doma 108. Lani se je doma poročilo le 88 parov, oklicev je pa bilo 145. Letos je bil najstarejši ženin 76 let star. Registrirali so še 3 verske pristope.

Zadovoljivo v bežigrajski in šišenski župniji

Življenjska bilanca prebivalstva v dveh mlajših ljubljanskih župnjah, ki si delita severne četrti, kjer ni mnogo industrije in tudi ne več toliko kmečkega prebivalstva, za Bežigradom in v Šiški, je že precej zadovoljiva. Ni sicer tako dobra kakor v Mostah, a veseli bi bili lahko, če bi bila tako ugodna v vseh ljubljanskih župnjah. Bežigrajska župnija steje okrog 7000 župljanih, Šišenska (sv. Frančiška) pa malo več. Za Bežigradom je bilo letos več rojstev kakor lani, skupaj doma in v bolnišnicah 82 (lani 84). Rodilo se je 36 dečkov in 36 deklek. Dečki imajo torej znatno večino. Toda letos je tudi umrlo več župljanih kakor lani (49) — 55, in sicer 25 moških in 28 ženskih. Porok je bilo letos prav tako več kakor lani, ko jih je bilo 59, letos pa 70. — Število rojstev je naraslo tudi v Šišenski župniji. Letos se je rojilo 118 otrok (lani 88), 68 dečkov in 50 deklek. Rodilo se je torej celo 18 dečkov več kakor deklek. Nataliteta v Šišenski župniji znaša približno 15 na 1000 prebivalcev. Umrlo je 89 župljanih (lani 79), 53 moških in 36 ženskih. Najstarejša umrla župljana sta bila stara 84 let. V starosti na 80 let so umrli še trije. Skupaj je bilo 114 porok, doma 108. Lani se je doma poročilo le 88 parov, oklicev je pa bilo 145. Letos je bil najstarejši ženin 76 let star. Registrirali so še 3 verske pristope.

Zivljenje pravoslavnih vernikov

V pravoslavnih cerkvih, ki imata sedež v Ljubljani, je prišlo letos do znatnih sprememb. Upoštevati je treba predvsem, da se je precej vernikov pravoslavne vere izselilo, razen tega je pa bil razdeljen delokrog cerkvene občine na dva dela. Prej je štela okrog 3000 vernikov, zdaj pa jih je približno 1400. Po naročnosti so verniki razdeljeni približno tako: 700 Srbov, 400 Slovencev in 300 Rusov. Pravoslavnih porok je bilo letos 37. Rojstev je bilo 27; rodilo se je 17 dečkov in 10 deklek. Umrlo je 25 pravoslavnih (toda vse niso bili člani ljubljanske cerkvene občine), 17 moških in 10 žensk.

Civilne poroke

Prezreti ne smemo še župnije brez župnika. Njeno področje je hkrati največje in najožje: magistrat. Racunati je namreč treba še z brezverci. Koliko je prav za prav pri naših brezkonfesionalcev, ni ugotovljeno. O tem ne vodijo posebnih računov tudi na magistratu. Naloge mestnega glavarstva je leti registrirati verske izstope in o njih poročati v župnije, kamor je bil novi brezverec pristojen, da ga izbrisejo iz župnijskih matrik. Razen tega morajo na magistratu vpisovati rojstva otrok brezvercerjev. Da pa brezvercer ne mnogo sklepamo že po zelo redkih civilnih porokah na magistratu, kakor tudi, da se brezvercem ne rodijo mnogi otroci. V posameznih letih se celo zgodi, da nimajo na magistratu nobenega vpisa, ne poroke, ne rojstva. Letos je pa bilo sorazmerno precej porok, če pomislimo, da jih je bilo prejšnja leta največ po 2 na leto: letos so se poročili pred magistratnim uralnikom 4 pari, sami mlajši ljudje. V soboto bodo pa imeli zopet eno civilno poroko, a kar spada že v krovnik prihodnjega leta. Vpisana so pa bila tudi 3 rojstva. Roliale so se same dekle. Drugih zanimivosti nam na magistratu niso mogli odkriti iz življenja brezvercerjev.

S tem je kronika o življenju vernikov v Ljubljani v glavnem zaključena. V poštov biše prišli ve verniki starokatoliške in evangeličanske veroizpovedi.

Zivljenje v starokatoliški župniji

Starokatoliška župnija ima svoj urad v Košutovski ulici. Kakor ljubljanska pravoslavna cerkvena občina, ima tudi starokatoliška župnija razklopjene svoje verne po vsej pokrajini. Pred aprilom je njen področje obsegalo ozemlje vseh ljubljanskih oblasti, zdaj pa se krije z mejamami. Začasno so ji pa prideljeni tudi verniki na Sušaku, kjer jih je sorazmerno mnogo, okrog 500. Župnija spada pod zagrebško škofijo. Prej je štela nad 2000 vernikov, zdaj jih pa ima okrog 1400. V preteklem letu je bilo vpisanih v župnijo kripto knjige samo 14 kriptov. Vsekakor je pa troba računati, da se je vernikom rodilo več otrok. Ce se redi

moč in tolažbo. Starokatoliški župnik pokopava brezplačno. Starokatolički umirajo pogosto po navzočnosti rimsko katoliškega duhovnika in razumljivo, da so potem tudi pokopani po rimsko katoliškemu obredu in vpisani v mrtko knjigo rimsko katoliške župnije. Med umrli v preteklem letu sta bila dva otroka, deček v starosti pol leta in deklica 3 leta star. Drugi so bili sami moški v starosti 63, 46, 30 in 27 let. Za tuberkulozo je umrl en župljan in eden nagle smrti, za kapo tudi eden. — V preteklem letu je bila večina poročencev samskih, ne pa ločencev ali vdov v vdovcev. Porok je bilo več kakor 1. 1940. Porocilo se je 59 parov. L. 1940. je bil 32 porok, l. 1939. 76, leta 1937. celo 88 in 1. 1936. 72. V zakon so vstopali po večini mlajši. Najstarejša nevesta je bila stara 51 let, ženin pa 69 let. — Lani je pristopilo okrog 130 vernikov, izstopov je pa bilo 20.

— Obdarovanje otrok z igračami. Organizacija »zimska pomoč« na Koroškem si je za letošnje božične praznike spomnila zlasti siromašnih otrok. Nakupila je nad 42.000 otroških igrač velenoma iz pokrajine Turingen in sudetskih dežel, iz Hamburga pa je naročila 12.000 kg lecta. Obdarovani so bili tudi siromašni otroci na Gorjanskem.

— Otroški vrtec na Homeu. Na Homeu bo te dni otvoren nov otroški vrtec, ki si ga je že ogledal okrajinu vodja Just. Otroški vrtec bo odprt vsak dan in otroci bodo dovoljeni v njem proti neznamnemu prispevku popolno oskrbo.

— Prometna nesreča. Na božični večer se je pripeljala na cestnem križišču v Križevci pri Kranju težja prometna nesreča. Skupaj sta trčila državni postni avtobus in vlak, ki vozi na proggi Kranj-Tržič. Šofer Zupan je hotel prehiteti in isti smeri vozeči vlak in ko je zavozil na Štefanški tir je lokomotiva udarila v avto in ga odrhnila s proge. Žrtev ni bilo. Nekaj laže poškodovanih potnikov so prepeljali v bolnico na Golnik.

— Nesreča na stavbišču. Na stavbišču novega grajskega hotela na Blebedu se je pripeljala te dni težka nesreča. Navzici preprevedi se je pet dejavcev odpeljalo z dvigalom za dviganje gradbenega materiala v tretje nadstropje. Pločnik dvigala pa je s tretjega nadstropja padel 12 m globino. Težko poškodovani so bili Ciril Kozelj, Ivo Smid, Franc Zupančič in Peter Gorkin, dočim je dobil delavec Valentijn Mužan le lažje poškodbe. Vse delave so prepeljali v bolnico na Golnik.

— Nesreča na stavbišču. Na stavbišču novega grajskega hotela na Blebedu se je pripeljala te dni težka nesreča. Navzici preprevedi se je pet dejavcev odpeljalo z dvigalom za dviganje gradbenega materiala v tretje nadstropje. Pločnik dvigala pa je s tretjega nadstropja padel 12 m globino. Težko poškodovani so bili Ciril Kozelj, Ivo Smid, Franc Zupančič in Peter Gorkin, dočim je dobil delavec Valentijn Mužan le lažje poškodbe. Vse delave so prepeljali v bolnico na Golnik.

Beležnica

KOLEDA R

Danes: Sobota, 3. januarja: Genoveza

Jutri: Nedelja, 4. januarja: Ime Jezus

KINASNIJE PRIREDITVE

Kino Matica: Zelezna krona

Kino Sloga: Potepušček

Kino Union: Večna iluzija

Kino Moste: Prvi poljub, Peklenska dolina

Vesel teater: ob 18.30 v Delavski zbornici

PRIREDITVE V NEDELJO

Kinematografi: nespremenjeno

Vesel teater: ob 14.30, 16.30 in 18.30 v Delavski zbornici

DEZURNE LERKARNE

Danes in jutri: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba

trg 9. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in

Murmur, Sv. Petra cesta 78.

Mestni dežurni zdravniški službi: ob opravljal od sobote do 20. po pondeljku do 8. mestni višji zdravnik dr. Marjan Ahačin, Korytkova 18, tel. 36-24.

RADIO LJUBLJANA

NEDELJA, 4. JANUARJA 1942-XX.

8.: Poročila v slovenščini. — 8.15: Poročila v italijskem. — 8.30: Mistični obredi: sveti Silvester, dokumentarni predvoda iz bazilike sv. Silvestra v Rimu. — 8.40: Orgelski koncert iz bazilike Carmine Maggiore v Neaplju (organist br. M. Napolitano). — 11: Peta misa iz bazilika sv. Pavla v Rimu. — 12: Razlaganje sv. evanđelija v italijskem (p. Zappatreni). — 12.15 Razlaganje sv. evanđelija v slovenščini (p. Sekovčan). — 12.35: Solo na citre, Marjan Hebel. — 13: Napoved časa in vesti v Mostah, temveč sploh pri vseh prodajalkah in prodajalcih v vsej mestni občini ljubljanski.

Gospodinje in kupovalke naj same pomagajo pri nadzorovanju najvišjih cen ter podpirajo uradne organe pri preganjanju verižništva in izkoriscanja prebivalstva. Spet pa opominjam gospodinje, naj blaga nikakor ne plačujejo nad najvišjimi dopustnimi cennimi, ker se bodo morale napolden gotovo tudi same prepričati, da je nadzorstvo vsek dan strožje in preplačevanje prepovedano z vso strogo.

Vse te najvišje dopustne cene in tudi vse te cene morajo biti vidno označene pri vsem v cenu navedenem blagu, ne samo na življenjskih trgih na Vodnikovem in Pogačarjevem trgu ter v Mostah, temveč sploh pri vseh prodajalkah in prodajalcih v vsej mestni občini ljubljanski.

Gospodinje in kupovalke naj same pomagajo pri nadzorovanju najvišjih cen ter podpirajo uradne organe pri preganjanju verižništva in izkoriscanja prebivalstva. Spet pa opominjam gospodinje, naj blaga nikakor ne plačujejo nad najvišjimi dopustnimi cennimi, ker se bodo morale napolden gotovo tudi same prepričati, da je nadzorstvo vsek dan strožje in preplačevanje prepovedano z vso strogo.

PONEDELJEK, 5. JANUARJA 1942-XX

7.30: Vesti v slovenščini. — 7.45: Slovenščina glasba, v odmoru ob 8. napoved časa.

— 8.15: Vesti v italijskem. — 12.15: Peščna glasba pod vodstvom Petralije.

— 12.45: Duet na harmoniku Golob in Adamič. — 13.: Napoved časa in vesti v italijskem. — 13.15: Službeno vojno poročilo v slovenščini. — 13.20: Pesmi, pesni... orkester pod vodstvom Antona Gajščeka.

— 14.: Vesti v italijskem. — 14.15: Orkester družbe ELAR pod vodstvom D. M. Štrajna. — 14.25: Operna glasba. — 15.: Solo na citre, Marjan Hebel. — 15.15: Operna glasba. — 15.30: Solo na citre, Marjan Hebel. — 15.45: Vesti v slovenščini. — 16.15: Operna glasba. — 16.30: Solo na citre, Marjan Hebel. — 16.45: Vesti v slovenščini. — 17.15: Ljubljanski orkester družbe ELAR pod vodstvom D. M. Štrajna. — 17.30: Solo na citre, Marjan Hebel. — 17.45: Solo na citre, Marjan Hebel. — 18.15: Solo na citre, Marjan Hebel. — 18.30: Solo na citre, Marjan Hebel. — 18.45: Solo na citre, Marjan Hebel. — 19.15: Solo na citre, Marjan Hebel. — 19.30: Solo na citre, Marjan Hebel. — 19.45: Solo na citre, Marjan Hebel. — 20.15: Solo na citre, Marjan Hebel. — 20.30: Solo na citre, Marjan Hebel. — 20.45: Solo na citre, Marjan Hebel. — 21.00: Solo na citre, Marjan Hebel. — 21.15: Solo na citre, Marjan Hebel. — 21.30: Solo na citre, Marjan Hebel. —

DNEVNE VESTI

Omejitev porabe kruha in moke na Hrvatskem. Hrvatski minister za obrt, industrijo in trgovino dr. Toth je izdal vsem velikim županom okrožnicu, ki jih v njej poziva, naj za svoja področja restavram, gostilničarjem in lastnikom narodnih kuhinj prepovede postreči gostom z več kar kar 50 gr. kruha pri vsakem obroku. Stalni gostje smejo dobiti dnevno največ štirikrat po 50 gr. kruha. Minister dr. Toth je odredil tudi omejitev izdelovanja močnatih jedi, ki jih odsekajo simej hrvatski gostinski obrati izdelovati samo se enkrat tedensko. Ta omejitev se nanaša samo na močnate jedi, ki vsebujejo več kakor 50% pšenične, reže oziroma krompirjeve moke ali v namestku moke več kar 20% sladkorja. Kdor bo odredbo o teh omejitvah prekršil, bo kaznovan z zapornim kaznjo od 1 do 90 dni oziroma z denarno globo 5.000 do 100 tisoč kun. Vsem, ki se bodo ponovno prekršili, bodo za 6 mesecov zapri ostre.

Prvi Kurban Bjajram v neodvisni hrvatski državi. Mohamedanci v neodvisni hrvatski državi so te dni proslavili svoj prvi svobodni Kurban. »Hrvatski Narod« je ob tej prilici svojim mohamedanskim bratom posvetil obširen uvodnik, v katerem tudi razlagata, kaj je prav za prav Kurban. Iz te razlage povznamo, da je Kurban klanje živali v počastitev in za pokoj mrtvih, meso od zaklanih živali na sam dan Kurbanja pa je namenjeno rodbini in revzem. Kot Kurban t. j. žrtve uporabljajo mohamedance, krave, teleti itd. »Hrvatski Narod« pravi dalje, da je Kurban turška beseda. Turki jo zdaj uporabljajo za tiste viteze, ki so koristili domovine, naroda in države darovali svoje življenje. Po turškem narodnem meniju je Kurban tudi vsak, ki pada za obrambo časti, ugleda in življenja svojega vladarja. Vsak Hrvat-mohamedanc, ki žrtvuje svoje življenje za hrvatskega državnega glavarja dr. Paveliča, je po razlagi »Hrvatskega Naroda« prav tako Kurban.

Iz življenja beograjskih veržnikov. Beograjsko »Novo Vreme« je te dni objavilo zanimivo statistiko iz življenja beograjskih veržnikov in špekulantov. Za svoje pregrehe in umazane kupuje so doslej skupno presedel; že nad 20 let zapora, denarni glob pa plačali že nad 3 in pol milijona dinarjev. Ker so te zaporne kazni presedeli oziroma denarne globe plačali v kratkih šestih mesecih, si lahko predstavljamo, koliko je bilo v Beogradu takšnih gresnikov in kako strogo so bili kaznovani.

Želje zagrebskih avtoizvozov. Kar smo že poročali, da bi po novi omejiti porabe pogonskih sredstev in motornega prometa, ki jo je nelavno odredila hrvatska vlada, smelo v Zagrebu obravnavati samo še 60 avtoizvozov, dočim jih je imel Zagreb doslej 221. Zagreški avtoizvozki so zaradi strogih omejitev tudi vložili na mestno županstvo prošnjo, v kateri so razložili svoj težaven položaj in prosili, da naj bi za veliki Zagreb nezadostno število 60 taksi-avtomobilov povečati vsaj za 120, tako da bi jih bilo skupno v prometu 180. Kako bo njihova prošnja rešena, še ni znano.

Hrvatski državni urad za določanje cen in mezd. Je te dni dobil poseben poslovnik, ki določa, da bo razdeljen na 4 odseke, in sicer na občni odsek, odsek za določanje cen in mezd, odsek za ugotavljanje cen in mezd ter odsek za nadzorstvo nad cenami in mezdami. Novi poslovnik podrobno določa tudi delokrog urada in vse njegove dolžnosti oziroma pravice.

Moč Italijanske tekstilne industrije. Med največjimi in gospodarsko najpomembnejšimi industrijami Italije je nedvomno tekstilna industrija. Podatki, ki so bili zbrani ob štetju v času od 1. 1937 do 1940, povedo, da proizvaja tekstilje 36.789 industrijskih in obrtniških podjetij. Ogonoma večina podjetij deluje v severni Italiji, kjer jih je bilo 21.661. V srednjem Italiji so jih našeli 5.890 v južni 6.086 in na otoku 2152. Pomembno je število pri teknih industriji zaposlenih ljudi. Skupno je sodelovalo upravnega, tehničnega in vodstvenega osebja 607.737. Največ podjetij je bilo v Lombardiji (7610 z 233.447 zaposlenimi), sledijo Piemont (4789 - 136.659), Veneto (4478 - 74.081), Toscana (3768 - 35.207) in Emilija (3181 - 13.714). Manjše število podjetij je po vseh drugih pokrajinh, nekaj tudi v Julijskih Benešijah in Zadru. Po podatkih, ki so na razpolago, je v tekstilno industrijo investiranega kapitala za nad 10 milijard lir. L. 1938 so samo delniške družbe, ki so izdelovale tekstilno blago, imelo nominalno kapitala za 3710 milijonov lir.

Pohansko gledje zbiranja kunjih in zajih kož. Na stavljeni vprašanje je Korporacijsko ministrstvo določilo, kakor poroča Agit iz Rima, da so proizvajalci kunjih in zajih kož upravičeni, da si za svoje družinske potrebe pridržijo letno skupno 40 kož za vsako družino. Industrijska in trgovska podjetja si morejo nabaviti kunje in zajije kožice samo na podlagi posebne izkaznice, ki jo dobijo pri »Prehranbeni službi«, ki deluje pri Fašistični industrijski zvezi. Omenjena služba bo izdajala izkaznice pri pokrajinskih in medpokrajinskih zbiralnih skladisčih.

Novoletna beseda dr. Paveliča hrvatskimi izseljencem. V Silvestrovni noči je potom kratkovratne radijske oddajne postaje v Zemunu dr. Pavelič govoril hrvatskim izseljencem v tujini. V komentarju njegovega govora, ki ga je objavil »Hrvatski Narod«, pravi pisec med drugimi: »Gledamo Beograd, ki leži pred nami v meglji, in se spominjamo zadnjih dveh desetletij krvave megle in ječ. V tem mestu so zapovedovali največji sovražniki hrvatskega imena in hrvatskega naroda. Sledovi tuje oblasti so v Zemunu še vidni. Pa vendar smo odčito na meji dveh svetov, na meji vzhoda in zapada...« Pisec z zadoščenjem zaključuje, da Zemun v kratki vojni, ki jo je preživel bivši Jugoslavija, ni dosti trpel. Zemunčan, so samo opazovali, kako v temni noči gori Beograd, drugih strahot pa niso preživel, ker jem je bilo kot Hrvatom prisanešeno.

»Italija in Hrvatska v fašistični in ustaški revoluciji.« Generalni poročnik italijanske fašistične divizije in vodja predstavnštva Narodne fašistične stranke pri hrvatskem ustaškem pokretu Eugenio Cosselschi je pod zgornjim naslovom za »Hrvatski list« napisal članek ki v njem primjerja fašistično revolucijo v Italiji in ustaški upor na Hrvatskem, ki sta si v mnogocemu zelo sorodna. Med drugim pravi, da

sta, kakor v Italiji, tudi na Hrvatskem zmore prevlačevala duh in razum z voljo in zaupanjem. V tem prepricaju sta občutili Hrvatska in Italija povezanost svojih usod. V prijateljstvu dveh voditeljev, Duece in glavarja dr. Paveliča, ki sta spoznala, kako sta zedinjena v enakem revolucionarnem hotenju, je bila za večnost ustvarjena nedivsna hrvatska država, ki bo skupno z Italijo uravnila življenje v tem delu sveta.

Promocija. Dne 22. decembra 1941 je bil promoviran v Beogradu za doktorja vsega zdravilstva g. Joško Otáhal, sin tehničnega visjera svetnika v pok. in Atahala Josipa v Ljubljani. Iskreno čestitamo!

Najstarejše hrvatsko pevsko društvo je po poročilih hrvatskih listov društvo »Hrvoice« v Mostaru, ki obstoji že od leta 1888. Nedavno je to društvo priredilo poseben koncert v korist hrvatske zimske pomoci, ki je zelo uspel in dal tudi precej čista dobitka.

— 17°C pod ničlo v Hrvatskem Zagorju. Te dni so v Hrvatskem Zagorju zabeležili najbolj hladne dneve letosne zime. Toplotna je povprečno znašala —9°C, ker pa je podnevi in ponoči pri mal močan seve na veter, je padla na —15°C. V hrivovitih krajinah, zlasti okoli Golubovca in Ivanca, so zabeležili celo —17°C.

Prošnja železniški direkciji. Z 22. decembrom je bilo na progri Ljubljana-Zalog ukinjeno nekaj lokalnih železniških vlačkov, ki so pa bili vsi zadostno zasedeni. Prosimo železniško upravo, da uvede zopet na tej progi ukinjene lokalne vlake, ki so glede na gosto naseljene kraje ob postajah D. M. v Polju in Zalogu neobhodno potrebljati. Priporinjam, da se vlakov na progri Ljubljana-Zalog poslužuje tudi občinstvo iz sosednjih občin.

VESELI TEATER
NOVOLETNI PROGRAM
V soboto ob 18.30 — v nedeljo ob 14.30,
16.30 in 18.30
GOSTUJE G. LJUBISA JOVANOVIC

Privatno telefonsko imenik. Ustno ravnateljstvo je zvedelo, da se zbitajo oglasi za privatno izdajo telefonskega imenika. Opozorjam vse prizadete, da ravnateljstvo doslej še nikogar ni pooblastilo za izdajo telefonskega imenika in da razpečavanje takega imenika ne bo dopustilo, ker bo v kratkem izseli uradni imenik za letoto 1942.

Nesreča. V bolniču so včeraj sprejeli naslednje ponesrečenje: Bogdan Rajs, sin manufakturista, pri tvrdki Rozman v Št. Vidu nad Ljubljano, se je s šibo dregnil v levo oko in ga hudo poškodoval. — Franc Avbelj, 32letni mesarski mojster iz Ljubljane si je pri delu prerezal žile na levici.

— Avgust Slavinec, 33letni trgovski poslovnik iz Trebnjega, ki je na novega leta dan padel z voza in se poškodoval po glavi in rokah. — Karel Pezdir, 57letni posetnik iz Brezovice, ki je pred šestimi tedni doma padel in si zlomil desno nogo. — Lado Pleša, 21letni delavec iz Ljubljane, se je po nesreči urezal v desnico.

MALI OGLASI
SPET BOSTE MLADI
krepki in prerenjeni — če boste stalno uživali Ambrožev medico, ki jo dobite le v Medarni, Ljubljana, Židovska ulica 6. 87
POHISTVO po naročilu in vse vrste stolov izdelujem Politiram oprave in izvršujem vsa popravila najceneje. — Josip Zorman, Ljubljana, Breg 14. 1063

Premog — drva — oglje
specjalno oglje za generatorje vedno na zalogi pri Resman Lojze

LJUBLJANA, C. 29. oktobra (Rimska) 21 Telefon 44-90

PRI NAJVEČJIH POSTNIH URADIH KRALJEVINE SI LAJKO BREZPLACNO OGLEDATE KATALOG POSTNIH VREDNOTNIC, KI JIH ZA KOLEKCIJE PRODAJA FILATELISTIČNI URAD UPRAVE POSTE IN TELEGRAFA. OMENJENI URADI SPREJEMAJO NAROCILA ZA NAKUP ZNAMK V KATALOGU. CENA KATALOGU JE L. 4, CE GA KUPITE NEPOSREDNO PRI FILATELISTIČNEM URADU V RIMU. ZA POSILJKE PRILOZITE L. 1,10 ZA KRALJEVINO IN KOLONIJE TER L. 2,75 ZA INO-

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob delavnikih ob 16., 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30
14.30, 16.30 in 18.30

KINO MATICA * TELEFON 22-41
Ephemeral filmico veledelel. Načrti film
zadnjega časa!

Železna krona

Gino Cervi, Luisa Ferida, Massimo Girotti, Elsa Cerni in drugih
igralk in stativih
Radi izredne doline filma predstave v nedeljo ob 10., 14., 16., 18.15.

KINO UNION * TELEFON 22-91
Večna iluzija

zadnji in najboljši film slovenske režije
serija Franca Caprea, Jean Arthur, James Stewart, Lyonel Barrymore itd.

KINO SLOGA * TELEFON 27-30
Macario, najboljši filmski komik v stilini burki

Poteigušček

Nabavite vstopnice že v predprodaji!

KINO MOSTE
Jutri ob 14., 16.30 in 19.

PRVI POLJUB

Deanna Durbin v svojem najboljšem filmskem filmu. Arija iz opere Madame Butterfly. Straussovi valčki itd.

PEKLENKA DOLINA

Jack Ranta, pojoci cowboy mascevalec
krivice v filmu tajninstvenega Zapada.
Ob 19. uri samo: Prvi poljub!

iz Ljubljane

— 17 živilski trg. Po praznikih je postal nekaj zlahkanje na živilskem trgu sele danes. Dovoz domače zelenjave pa se vedno ni bil posebno dober, kar je treba pripovedovati mrazu: prodajalec zdaj nerade stoji pri blagut na prostem, razen tega pa tudi ni več toliko domače zelenjave. Dober je pa dovoz zelenjave iz južnih pokrajin. Tako je zdaj na trgu mnogo cvetače, ki je precej lepa in jo gospodinje rade kupujejo. Maksimalna cena znaša 3,45 hr/kg. Na zelenjadnem trgu je precej več po-vpraševanje po domačem radicu in motivu. Naprodaj je še nekaj zelenjatin gav, endivije, zelenjave za juho, cele repe, korenike in korenja. Trg je zdaj, ko je kljub danes nekaj bolje zaseden sele ob 9. Vendar pa posamezne prodajalke pripeljejo blago že pred 8., tako da ga razprodajo, se preden ga pripeljejo druge in bolj oddajene. Pri mesarjih je pa vsejek ob sobotah najbolj živahnega že ob 8. Danes je bilo naprodaj po 14 dnevna na razpolago v knjigarni Glasbene Matice.

— 17 Ali dobimo sneg? Lepo vreme traja že tako dolgo, da smo se ga celo navetčali.

Zdaj si že želimo sneg bolj kakor suno, mrzlo vreme, ki je trajalo zadnji teden. Meščani tožijo nad prahom, ki je res ob glavnih, netikovanih cestah prava nadloga. Takoj po novem letu je začela naraščati temperatura in kazalo je, da se je v višjih zračnih plasti že začel uveljavljati jug. Vendar je topota naraščala počasi, ker je še ostalo pretežno jasno. V preteklih nočih se je po poblaščil in postalo je znatno toplej. Včeraj je znašala maksimalna temperatura —2°. Ker je bilo že delno oblačno, se podnevi ni tako ogrelo kakor

predverjašnjim. Davi je znašala minimalna temperatura le še —3,8°. V zraku je že jug. Tudi po barometru smemo sklepati, da bo prišlo do vremenske spremembe. Ce se bo še malo ogrelo, bo najbrž začelo snežiti. Snež si zdaj žeče tudi kmetje. Spravljanje lesa iz gozdov, zlasti iz višjih leg, je zelo težavno, če ni snega. Seveda pa prevažanje lesa ovira tudi previsok sneg. Sekanje je pa bilo doslej olajšano v suhem vremenu. Snež bi bil koristen tudi na poljih, zlasti da bi pokril ozimino, ki bo sicer slabšo prezimila.

— 17 Razdeljevanje tiskovin »Prijava za dodelitev mleka« se prične v pondeljek 5. t. m. Prehranjevalni zavod Visokega Komisariata opozarja hčine gospodarje (upravitelje), da tiskovine takoj razdeli v njihovih hišah stanujočim družinskim poglavjarjem, ki pa naj oddajo izpolnjene prijave čimprej, najkasneje pa do 15. jan. v najbližji mlekarji ali na najbližji mitnici. V ostalem veljavijo navodila, natisnjena na hrbtni tiskovin, ki so bila tudi objavljena v listih od 1. in 2. t. m.

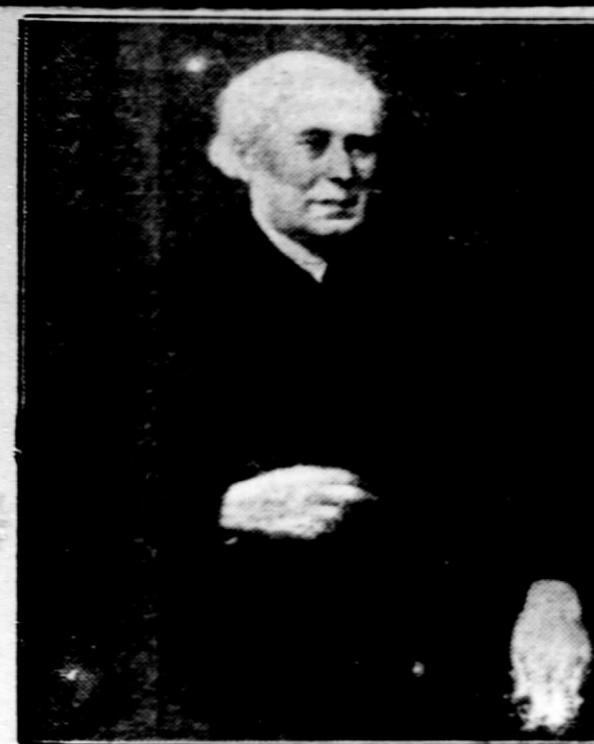
— 17 Vrtnarska predavanja pri Sadjarški in vrtnarski podružnici Ljubljane 1. V

sredo dne 7. t. m. v predstavništvo v Ljubljani.

Prvih 100 vstopnic je tudi vrednost.

— 17 Umrl so v Ljubljani ob 26. decembru 1941 do 1. januarja 1942. Grimm Maria, 70 let, zasebnica; Mauec Marija, sestra Rosilda, 36 let, sestri sv. Kriza; Ljube Karol, 19 let, sin kočarice; Logar Katarina, roj. Debevec, 73 let, žena Žel. uradnika v p.; Krek Laura, roj. Schilcher, 96 let, vdova dvornega svetnika; Mavc Amalia, roj. Zakrješek, 57 let, vdova Žel. uradnika; Krevs Ludvik, 18 let, sin posestnike; Okorn Marija, roj. Kočjan, 83 let, vdova Žel. uslužb.; Omladič Jakob, 78 let, trgovec; Peterlin Valentin, 70 let, mizar. pomornik; Cepin Terezija, roj. Manfreda, 68 let, uslužbenka drž. Žel. Trošči Ivan, 79 let, vdova nadučitelja; Nemec Anton, 21 let, dimnik; Šušnik Ivan, 88 let, stolni kanonik. — V ljubljanski bolnišnici so umrli: Čanžek Ivanka, roj. Godec, 25 let, žena delavca; Tešar Franciška, roj. Primc, 52 let, žena zvan. poštne hranilnice; Kukar Jakob, 42 let, poštni uradnik; Kavčič

Kanonik I. Sušnik

Ljubljana, 3. januarja
Včeraj zjutraj je Ljubljano iznenadila
vest, da je umrl eden najvzornejših pred-
stavnikov naše duhovštine, znani in
splošno priljubljeni javni delavec, kanonik
in apostolski protonotar Ivan Sušnik.

Ko je bil leta 1878 posvečen za duhovnika in imenovan za kaplana v Selški dolini, je takoj začel s svojim izpodbudnim delom med ljudstvom. Ljudem ni bil samo vzen pastir, duhovnik, kakršne si naše ljudstvo najbolj želi, ampak je bil tudi pravi oče in gospodarski svetovalec, ki je nemalo pripomogel h gospodarskemu napredku in povzdigni Selško dolino Visoko izobražen, — saj je poleg bogoslovja rad študiral tudi naravoslovje in matematiko, je imel dovolj podlage, da je kmečko gospodarstvo Selške in drugih dolin, ki so sledili njegovemu lepemu zgledu, preročil. Pok. kanonik Ivan Sušnik ima posebne zasluge za izkorisitevanje vodnih sil v Selški dolini, kjer so ga, čeravno je tam ostal komaj 12 let, do danes ohranili v najlepšem spominu.

Cerkveni dostenjanstveniki so v tedaj še mlademu Ivanu Sušniku z razumevanjem nasiutili izredno izobraženega in nadarjenega moža. Že leta 1891 je bil imenovan za kanonika ljubljanskega stolnega zabora in sele na tem mestu je lahko uveljavil vse svoje sposobnosti. Posebne zasluge mu pripadajo pri delu za obnovitev Ljubljane po hudem velikonočnem potresu leta 1895, na socialnem in gospodarskem polju pa si je pridobil zasluge s svojim delom, ki je bilo tesno povezano z velikim Slovencem dr. Janezom Evangelistom Kremkom. Pok. kanonik Ivan Sušnik se je odločil tudi naši doraščajoči mladini, ki je zanjelo dolgo vrsto let z največjo ljubeznijo skrbel v Marijanšču. Med svoje najboljše in najbolj razgledane sodelavce štejeti pok. Ivana Sušnika tudi Ljudska tiskarna in

knjižarna v Ljubljani, ki je bil njun podpredsednik, in Vzajemna zavarovalnica, ki je bil dolga leta član njenega ravnateljstva in njen predsednik, bil pa je tudi med njimi ustanovitelj.

Pok. kanonik Ivan Sušnik je bil rojen 21. decembra 1854 v ugledni meščanski družini v Škofji Loki in je torej lani do polnil častitljivo 87. leto svojega življenja.

Vzornemu in vzglednemu slovenskemu duhovniku bo naša javnost ohranila časten spomin.

Utemeljena odklonitev

Bougainville, pisatelj brez vsakega upanja na večji uspeh, je bil tako predoren, da se je leta 1752 potegoval za mesto v Francoski akademiji, izpraznjeno po smrti seinskega knezoškoфа. Ceprav so se potegovali za izpraznjeno mesto sloveči možje, med njimi Buffon in d'Albenbert, je vendar nekaj dobrodušnih članov Akademije podpiralo njegovo kandidaturo z utemeljivijo: Bougainvillovo zdravstveno stanje je tako slabo, da bi itak ne zavzemal dolgo svojega mesta v Akademiji znanosti. Zato naj bi pač ustregel njegovi želji. Slavni pisatelj Ducluz je pa kratkotomno odklonil Bougainvillovo kandidaturo rekoč:

Akademija ni nobena zadnja popotnica.

DARILO ZA GOD

Jerica je imela pred vratnjim god in ko jo je danes stric vprašal, kakšno darilo je dobila, mu je odgovorila kislega obraza:

— Krče v trebuhi.

Vzroki nenadne smrti

Največkrat so krive nenadne smrti bolzni srca in motuje v krvnem obotku

V obširni razpravi govori dr. Schrader z instituta za sodno medicino in kriminalistiko na univerzi Halle o primerih nenadne smrti. Za zdravnik pa tudi za svoje in bližnjo okolico so taki primeri navadno zelo pretresljivi doživljaji. Mnogi učenjaki so si že zastavili vprašanje, kaj je prav za prav vzrok nenadne smrti. To vprašanje je važno s sodno-medicinskega vidika, ker gre večkrat za celne okolnosti in domnevno, da človek ni umrl naravnne smrti. Ta pride pogosto do sodnih preiskav.

Pojma nenadna smrt kot takega ne smemo jemati preozko. Poleg trenutnih smrti, ko ugasne človeško življenje v nekaj sekundah, moramo upoštevati tudi take prime, ko traja umiranje vsaj nekaj minut, toda brez vidnih znakov bolezni. Pojavlja pred nenadno smrto so pogosto kaj čudni, vzbujajo upravičeno presenečenje. Načelno pa moramo ločiti primeren nenadne smrti pri otrocih in odraslih. Pri otrocih zopet je treba razlikovati primere nenalne smrti po starosti. Pri novorojenčkih nastopi nenadna smrt po poškodbah med porodom, v prvi vrsti pa po boleznih dihal in prebavnih organov. V poznejših letih so otroci zelo podvrženi naležljivim boleznim, ki kaj rade povzročijo nenadno smrt.

Pri odraslih povzročajo največkrat nenadno smrt bolezni srca in motnje v krv-

nem obotku. Takih vzrokov nenadne smrti je od 40 do 50%. V zadnjih 30 letih je močno naraslo število nenadnih smrti zaradi motenj v krvnem obotku. Tu igra se veda precej važno vlogo večje zmanjševanja vzroke smrti zlasti po mnogih oblikah. Vendar bo pa treba temu vprašanju posvetiti večjo pozornost. Moški so razmeroma prej podvrženi nenadni smerti kar ženske.

V primerih, ko nastopi nenadna smrt zarađi srca, gre v prvi vrsti za patološke izpремembe v srcu samem. Srce se preveč skriči zaradi skleroze ali tromboze, v njem se nabere preveč tujih snovi, srčna stena se pretrga zaradi sveže nekroze itd. Tudi glede primerov nenadne smrti, ki ima svoj izvor v srcu, so moški na slabšem kakor ženske, kar je navadno posledica njihovega poklica ter čezmernega uživanja alkohola in nikotina. Tudi lues pogosto zakriva take vrste nenadne smrti. Ameriški učenjaki so dognali, da povzroči nikotin patološke izpремembe v srcu, če človek preveč kadi.

ZAKON

Zakon je podoben pristanišču, kjer se srečata dve ladji.

No, potem pa ne more biti dvoma, da sem srečal jaz vojno ladjo.

Soustanovitelj in dolgoletni predsednik prve slovenske zavarovalnice

mil. gospod Ivan Sušnik
apostolski protonotar, kanonik ljubljanskega kapitla itd.

je sredi dela za dobrobit našega ljudstva umrl.

Njegove zasluge so bile ponovno priznane z visokimi odlikovanji, naše ljudstvo pa bo pokojnika ohranilo v spominu med najnesebičnejšimi gospodarskimi tvorci.

Klanjam se spominu prezasužnega moža in prosimo Vsemogočnega, naj mu bo dobroten plačnik.

V LJUBLJANI, 2. januarja 1942

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

Ezio d'Errico

Nos iz lepenke

PRVI DEL

1. poglavje

Cudna najdba listnice

Ko je doktor Georges Milton, zdravniški izvedenec, dodeljen poveljstvu 2. mobilne brigade pariške police, zapustil hišo svojega starega vseučiliškega prijatelja Louisa Cherata, je bila osemnajsta ura komaj odbila, toda večer se je naglo spuščal na mesto in meglu, ki je vstajala iz Seine, je še povečevala žalobnost jesenskega sončnega zahoda.

Doktor Milton je bil vznemirjen, a ne toliko zaradi prijateljeve bolezni, ki je bila navadna influenca, kolikor zaradi pomenkov, ki jih je imel v bolnišnici sobi s Cheratom in ljudmi njegove bližnje okolice.

Slični razgovori so se pletli ob tisti uri najbrže po hišah vsega Pariza in vse Francije, da ne rečemo po hišah vsega sveta, med tem ko je nema množica pred uredništvu listov okrog Bourbonskega palača in Elizeja potrežljivo čakala novic, ki so jih rotacijski stroji že tiskali na plakete večernih izdaj.

23. septembra 1939. — Vojno stanje med britanskim imperijem in Nemčijo je bilo razglaseno dav-

o 11. ur. Danes ob 17. uri je podala francoska vlada enako izjavo in potrdila svojo popolno solidarnost z vlado Velike Britanije.

Doktor Milton je stopal po trocadarsi četrti, ki leži dokaj zunaj centra, in ni mogel slišati vpitja raznašalcev, ki so v tem že preplavili mesto srednje, toda — nekaj zaradi pravkaršnjih razgovorov s prijateljem, nekaj zaradi svoje bolestne čutljivosti, ki je delala, da je že od daleč, katerikrat že naprej čutil bližajoče se dogodek — je jen na cesti takoj vleči na uho, kakor da mora zdaj zdaj ujeti strahotni odmetv nastopajoče žaloigre.

Toda Rue Montessue je bila zapuščena in tiha, kakor znajo biti samo pariške ulice ob določenih dnevnih urah, in ko se je doktor Milton ozril v nebo ter si zaviljal ovratnil nepremičljivega površnika, hitro nameril korake proti Labourdonnaisovi aveniiji, znamenom, da ujame »podzemelsko«, ki vozi proti Ecole Militaire.

Tudi na aveniji je bilo zelo malo prometa in med rohnenjem avtomobilov, ki so s prizganimi žarometi drevili mimo, si razločno slišal šeles suhega listja, ko ga je pomečal kopički vzdolj pločnika.

Počastna prikazen Eiffelovega stolpa je izginjala v temno višavo nalik ogrodju velikanskega svetilnika, ki bi ga bil kiklop pozabil med gredicami vrta na Martovem polju.

Ko je prišel do vogala Rappove avenije, je doktor Milton obstal, da bi se razgledal in si prizgal cigareto.

Niti vedel ni, da ima cestno križišče, na katerem je stal, malce nabuhlo ime Place Champ de Mars,

a v tem je spoznal ulico St. Dominique po rdeči svetilki neke lekarne, baš na vogalu omenjene ulice: o tisti lekarini so bili namreč govorili pri Cheratu z ozirom na neko specialitetito, ki jo je Milton pripovedal.

Ta mah je izbruhnjal na vogalu nasproti ulice nekakšen prepip med dvema sencama, ki sta se takoj nato razbežali v svojo stran. Milton je bil pravkar začul žvižg piščalke, ko je ena izmed senc na svojem begu mimo njega odvrgla predmet, ki je s ploskom, kakor bi mu kdo prisoli zaušnico, preleteł doktorju v lice.

Za bežčno senco sta dirjali dve drugi postavlji in sta kričali: »Stoj! Stoj!«

Potem se je razlegel nov žvižg, mimo gledalca je šinila postava redarja v ovratniku iz voščenega platna, in precej nato je počil v megli streli iz samokresa, ter prestrašil mimogredoče, da so se boječe stisnili ob debla platanovec.

Milton se je nagonsko potipal za obraz, nato se je sklonil in pobral tisto reč. Bila je listnica iz črnega usnja.

Vpitje zasledovalcev se je izgubilo v blodišču cest, ki se razprezajo med Labourdonnaisovo in Bousquetovo avenijo. Mimogredoči, ki so bili v strahu obstali, so jo jadrno ubrali po prečnih ulicah in Milton je ostal sam; rumenkaste cestne luči, ki so bile ta čas nenadoma zagorele, so rezko črtale njenega senca po vlažnem pločniku.

Doktor si je v mislih kmalu sestavil sliko dogodka. Senci, ki sta bili pruhnili vsako v svojo stran, sta morali biti oropanec in grabežljivec. Le-ta, ki so mu

bili »flics« za petami, se je očitno hotel iznebiti ple-na in je vrgel listnico daleč od sebe, tako da je prišla Miltonu v obraz.

Strel iz pištole je bil nemara sprožil kateri izmed redarjev ali pa kak tretji, da bi priklical pomoč.

Ko je takoj dognal, kaj se je zgodilo, je jel doktor begati v vse sosednje ulice, nadaje se, da naleti na redarje ali morda celo na oropanega; toda po petnajstih minutah jalovega iskanja je moral priznati, da bi bilo bolj pametno, ko bi bil ostal na kraju dogodka. Zato se je vrnil na križišče pri Rue St. Dominique, ustavil tu pa tam koga izmed mimogredčih in povprašal celo moža, ki je spuščal zapornice pri nekakšni garazi; a prizor je bil prehitro minil, tistih nekaj ljudi, ki so ga videli, se je bilo že porazgubilo, in vse Miltonovo vprašanje je bilo zmanjšano.

Malce ozovoljen nad tem neuspehom in nekam v zadregi zaradi listnice, ki jo je še vedno živčno stiskal v roki, jo je nazadnje spravil v žep in hitro nadaljeval svojo pot proti podzemeljske želenjnice.

V vlaku, ki je brzel z njim proti Madeleinu, so kmalu priklenili njegovo pozornost mastni naslovi dnevnikov, ki so jih ljudje, kolikor jim je zmešnjava dovoljevala, držali razgrnjene pred seboj.

Prvič, kar je pomnil se je zatočil, da čita drugim preko ramen »najnovješja poročila«: še malo in drugače tako obrzani doktor Milton se je dal zaplesti v srdito prereklo z nekim nočnikičarjem, menda je bil trgovski pomočnik ali kaj, ki je trdil, da je vojna potreba, med tem ko ga je neka ženska z jermenom zelenjave na kolenih jezično zavračala.